

Duyuru Tarihi : 06.04.2007
Duyuru No : DUYURU/2007-068
Yaymlandığı Yer : MİLLİYET GAZETESİ / 6 NİSAN 2007

Erdoğan SAĞLAM
Yeminli Mali Müşavir
erdogan.saglam@bdodenet.com.tr

MALİYE, ÇALIŞAN VE İŞVERİNİ KARŞI KARŞIYA GETİRMESİN

Beklenen Kanun çıktı. 2008 başından itibaren yürürlüğe girmek üzere “asgari geçim indirimi” getirildi. Buna karşılık 2007 başından geçerli olmak üzere “vergi iadesi” kaldırıldı.

Kanun’un yürürlüğe gireceğinin gecikeceği bekleniyordu, ancak yılın dörtte biri geçtikten sonra yayımlanması, ilk üç ay içinde toplanan belgeler açısından beklenti yarattı. Kanun’un yürürlüğe girdiği 4 Nisan tarihine kadar olan süreyi düzenlememiş olması önemli bir eksiklik ve hukuk tartışması yaratmıştır. Kanunların mükellef lehine olmadığı sürece geçmişe etkili olmaması yönündeki ilkeye aykırıdır. Bu durumun Anayasa Mahkemesi’ne götürülmesi beklenmektedir.

Bugünkü yazımızda, asgari geçim indiriminin vergisel avantajından, net ücret anlaşması uygulanan işyerlerinde işverenlerin mi yoksa çalışanların mı yararlanacağı konusunu tartışacağız.

Asgari geçim indirimi kişisel bir indirim. Çalışanın medeni durumu da dikkate alınarak indirim hesaplanıyor. Evli olan ve/veya çocukları bulunan kişiler daha yüksek indirimden yararlanıyor. Çocuk sayısı arttıkça indirim miktarı yükseliyor. Böyle olunca indirimin vergisel avantajından çalışanların yararlanması gerektiği söylenebilir. Nitekim sakatlık indiriminde uygulama bu yönde. Net ücret anlaşması bulunan işyerlerinde de sakatlık indiriminden çalışan yararlanıyor. Geçmişte “özel indirim” uygulamasında da her yıl ücret matrahından indirilen özel indirim tutarının yükseltilmesi nedeniyle ortaya çıkan vergi avantajında hizmet erbabı yararlanmaktaydı. Maliye de 147 no.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği’nde, özel indirim tutarlarındaki artıştan kaynaklanan vergi azalışlarının, net ücret sözleşmesi uygulanan işyerlerinde ücretliye yansıtılacağını açıklamıştı.

Asgari geçim indirimi, özel indirim uygulamasına benzeyen, ancak hesaplanan indirimin matrahtan değil vergiden düşülmesi şeklinde uygulanan bir düzenleme. Yukarıda açıklanan gerekçelerle asgari geçim indiriminin avantajından, brüt ücret esasında olduğu gibi net ücret esasında da çalışanlar yararlanmalıdır.

Bunu bazı bölgelerde uygulanan vergi istisnaları ile karıştırmamak gerekir. Halen serbest bölgelerde, teknoparklarda ve 5084 sayılı Teşvik Kanunu’nun uygulandığı 49 ildeki bazı yatırımlarda gelir vergisi istisnası uygulanıyor ve avantajdan işverenler yararlanıyor. Ancak buralarda teşvik edilen işveren olduğu için avantajdan onun yararlanması doğal.

Maliye bu konuda sessiz kalamaz. Çalışan ile işvereni arasındaki bir konudur, özel hukuk ilişkisidir, diyemez. Çalışanları işverenin insafına terk edemez. İndirimin avantajından çalışanların yararlanacağını açıklamalıdır. Aksi takdirde haksız uygulamalar kaçınılmazdır. Ülkemizde geçerli iş akitlerinin çoğunluğu net ücret esasına dayanmaktadır. Bu nedenle konu çok ama çok önemlidir.